

รายงาน (ฉบับย่อ) ผลสำรวจไอเอฟดีโพล

“ความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมืองและความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองไทย”

ศูนย์โพลและสำรวจ “ไอเอฟดีโพล” สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (ไอเอฟดี) เปิดเผยผลสำรวจของประชาชน เรื่อง “ความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมืองและความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองไทย” สำรวจในกลุ่มอายุ 18 ปีขึ้นไป 1,201 ตัวอย่าง กระจายใน 6 ภูมิภาค สำรวจช่วง 25-27 กันยายน 2566 การสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น ด้วยวิธี Stratified Five-Stage Random Sampling แต่ละตัวอย่างที่ถูกเลือกมีค่าถ่วงน้ำหนัก วิธีสำรวจแบบผสม โดยลงพื้นที่ 50% และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 50% ค่าความผิดพลาด (error) 3% ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) 95% โดยมีผลสำรวจ ดังนี้

ผลสำรวจพบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นสูงต่อพรรคการเมืองที่ตนเลือก ถึงร้อยละ 68.75 (เชื่อระดับมากและมากที่สุด) แต่มีความเชื่อมั่นต่ำต่อระบบการเมืองไทย ถึงร้อยละ 80.09 (เชื่อมั่นระดับปานกลาง น้อย และไม่เชื่อมั่นเลย)”

1. ความเชื่อมั่น/ศรัทธาต่อพรรคการเมือง

จากผลสำรวจพบว่า ประชาชนเชื่อมั่น/ศรัทธาต่อพรรคที่ตนเลือกในระดับมากและมากที่สุด ถึงร้อยละ 68.75 โดยมีผลการสำรวจดังนี้

- **เชื่อมั่น/ศรัทธามากที่สุด** จะเลือกพรรคนี้ต่อไปในอนาคตอย่างแน่นอน ร้อยละ 28.73
- **เชื่อมั่น/ศรัทธามาก** จะเลือกพรรคนี้ต่อไปในการเลือกตั้งครั้งหน้า ร้อยละ 40.02
- **เชื่อมั่น/ศรัทธาปานกลาง-ไม่แน่ใจ** จะตัดสินใจใหม่อีกทีในการเลือกตั้งครั้งหน้า ร้อยละ 22.09
- **เชื่อมั่น/ศรัทธาน้อย** อาจไม่เลือกพรรคนี้ในการเลือกตั้งครั้งหน้า ร้อยละ 6.34
- **ไม่เชื่อมั่น/ศรัทธาอีกต่อไป** ไม่เลือกพรรคนี้อีกแน่นอน และต่อไปในอนาคต ร้อยละ 2.82

1.1 เหตุผลที่ประชาชนเชื่อมั่น/ศรัทธาสูงต่อพรรคการเมืองที่เลือก (ระดับมากและมากที่สุด) 5 อันดับแรก

- 1) มีนโยบายและแนวทางที่โดนใจ ร้อยละ 52.03
- 2) มีคนเก่ง/มีความรู้ ความสามารถ ร้อยละ 30.66
- 3) ยึดมั่นในสิ่งพูดตอนหาเสียงและหลังการหาเสียง ร้อยละ 27.32
- 4) เชื่อมั่นในตัวหัวหน้าพรรคและแกนนำพรรค ร้อยละ 23.19
- 5) สามารถทำให้นโยบายที่หาเสียงไว้สำเร็จได้ ร้อยละ 21.01

หมายเหตุ ร้อยละของผู้ตอบประเด็นนี้ (4) เชื่อมั่น/ศรัทธามาก และ (5) เชื่อมั่น/ศรัทธามากที่สุด รวม 2 อันดับเข้าด้วยกัน ค่าที่ได้จึงเกิน 100%

1.2 เหตุผลที่ประชาชนไม่เชื่อมั่น/ศรัทธาต่อพรรคการเมืองที่เลือก

(ระดับไม่แน่ใจ เชื่อมั่นน้อย และไม่เชื่อมั่น/ศรัทธาอีกต่อไป) 5 อันดับแรก

- 1) ไม่สามารถทำให้นโยบายที่หาเสียงไว้ได้สำเร็จ ร้อยละ 42.54
- 2) มีนโยบายและแนวทางไม่โดนใจ/ไม่ชอบ ร้อยละ 34.12
- 3) ไม่ยึดมั่นในสิ่งที่พูดตอนหาเสียงและหลังการหาเสียง ร้อยละ 33.91
- 4) ไม่เชื่อมั่นในตัวหัวหน้าพรรคและแกนนำพรรค ร้อยละ 18.29
- 5) ไม่สามารถทำงานร่วมกับพรรคอื่น/หน่วยงานอื่นได้ ร้อยละ 14.98

หมายเหตุ ร้อยละผู้ตอบ (3) เชื่อมั่น/ศรัทธาปานกลาง-ไม่แน่ใจ (2) เชื่อมั่น/ศรัทธาน้อย (1) ไม่เชื่อมั่น/ศรัทธาอีกต่อไป รวม 3 อันดับ ค่าที่ได้จึงเกิน 100%

บทวิเคราะห์ อ. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ วิเคราะห์ผลไอเอฟดีโพลที่พบว่า ประชาชนเชื่อมั่นสูงต่อพรรคการเมือง ว่ามี 6 องค์ประกอบในการอธิบายผลสำรวจครั้งนี้ เนื่องจาก 1) “กระแส” ปัจจัยขับเคลื่อนความเชื่อมั่นต่อพรรค อาจเป็นกระแสระดับชาติ กระแสในระดับพื้นที่เฉพาะเจาะจง หรือกระแสเฉพาะกลุ่มคน 2) นโยบายของพรรคที่โดนใจกลุ่มคนต่าง ๆ 3) หัวหน้าพรรคและแกนนำพรรคเป็นหัวใจหลักของการสร้างความเชื่อมั่น 4) ผลสัมฤทธิ์หรือผลงานในอดีตที่มีส่วนสร้างความเชื่อมั่นเพราะเห็นผลเชิงประจักษ์มาแล้ว 5) การคาดการณ์อนาคตได้ หากประชาชนเชื่อว่าพรรคที่ตนเลือกสามารถทำตามสิ่งที่พูดหรือออกเป็นนโยบายหาเสียงไว้ได้ ย่อมมีความเชื่อมั่นสูงต่อพรรคนั้น และ 6) ความสามารถเชิงบริหารจัดการของพรรคทั้งภายใน-ภายนอกพรรค และการบริหารมวลชน ฯลฯ ซึ่งทั้ง 6 องค์ประกอบ จะมีลักษณะที่ผสมผสานกันมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไปในแต่ละพรรค ที่จะส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อพรรคการเมืองต่าง ๆ

2. ความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองไทย

จากผลสำรวจเห็นว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นปานกลางและต่ำต่อระบบการเมืองไทย ถึงร้อยละ 80.09 มีผลการสำรวจดังนี้

- **เชื่อมั่นมากที่สุด** ร้อยละ 4.28
- **เชื่อมั่นมาก** ร้อยละ 14.73
- **เชื่อมั่นปานกลาง** ร้อยละ 43.14
- **เชื่อมั่นน้อย** ร้อยละ 25.59
- **ไม่เชื่อมั่นเลย** ร้อยละ 12.26

บทวิเคราะห์ อ. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ วิเคราะห์โดยอธิบายผลไอเอฟดีโพลที่พบว่า ประชาชนเชื่อมั่นต่ำต่อระบบการเมืองไทย โดยวิเคราะห์ว่า ระบบการเมืองที่ดี จำเป็นต้องลักษณะสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) มีความสามารถในการทำนายได้ (Predictability) และ 2) มีความมั่นคงเสถียรภาพ (Political Stability) ซึ่งองค์ประกอบที่ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นต่ำต่อระบบการเมืองไทยมี 7 ประการ คือ 1) การจัดตั้งรัฐบาลล่าช้า 2) ความไม่เชื่อมั่นในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน 3) วุฒิสภามีอำนาจและบทบาทสูงในการจัดตั้งรัฐบาล 4) การถูกแทรกแซงโดยอำนาจทางนิติบัญญัติ 5) ประชาชนไม่เชื่อมั่นในศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ 6) ทิศทางของพรรคและประเทศชาติถูกกำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือพรรคเพียงไม่กี่คน และ 7) การสร้างความนิยมโดยใช้ “นโยบายประชานิยม” มากกว่า “ผลประโยชน์ประเทศ” องค์ประกอบเหล่านี้เป็นเหตุปัจจัยให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นต่อระบบการเมืองไทย

3. นัยยะต่อการเมืองไทยในอนาคต

เมื่อวิเคราะห์ผลสำรวจของไอเอฟดีโพล ผมวิเคราะห์นัยยะต่อการเมืองไทยในอนาคตไว้ 11 ประการ คือ 1) การเกิดสงครามระหว่างวัย 2) เปิดสมรภูมิรบไอโอเต็มรูปแบบ 3) พรรคใหม่จะเกิดขึ้นได้ต้องมีจุดกระชาก 4) การใช้นโยบายประชานิยมจะแรงขึ้นในการเลือกตั้งหน้า 5) การใช้ “กระแสความนิยม” มากกว่า “กระแสเงิน” 6) การเดินขบวนบนถนนจะลดลง “เพื่อแสดงเชิงสัญลักษณ์” ไม่ใช่ “เพื่อการเปลี่ยนแปลง” 7) คุณภาพนักการเมืองจะดีขึ้นเพียงเล็กน้อย 8) องค์กรอิสระไม่เป็นที่พึ่งที่คาดหวังของประชาชน 9) การสร้างวัฒนธรรมการเมืองที่ดีสู่คนรุ่นถัดไปจึงจะสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองได้ เช่น การสร้างอุดมการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อการเมือง รวมถึงการเข้าร่วมและพัฒนาการเมืองอย่างสร้างสรรค์ 10) แนวโน้มเศรษฐกิจไทยอาจไม่รุ่งโรจน์ และ 11) พรรคการเมืองจะปะทะกันเป็นระยะอย่างต่อเนื่องทางสื่อและในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ใช่เฉพาะช่วงฤดูกาลเลือกตั้ง

ท้ายสุดนี้ คงต้องเฝ้าติดตามว่าพรรคการเมืองต่าง ๆ จะสามารถครองใจประชาชนต่อไปได้หรือไม่ และระบบการเมืองไทยจะสามารถเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้หรือไม่ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทายที่ต้องเฝ้าจับตามอง

4. ข้อมูลส่วนบุคคล และการเลือก ส.ส. บัญชีรายชื่อในสังกัดพรรคต่างๆ ในการเลือกตั้งปี 66

- ภูมิภาค ภาคเหนือ ร้อยละ 18.65 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 31.39 ภาคกลางและตะวันตก ร้อยละ 13.32 ภาคตะวันออก ร้อยละ 7.99 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 14.67 และภาคใต้ ร้อยละ 14.65
- เพศ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.43 เพศชาย ร้อยละ 47.38 เพศทางเลือก ร้อยละ 1.54 ไม่ระบุ ร้อยละ 0.65
- อายุ กลุ่มอายุ 18-25 ปี ร้อยละ 14.36 อายุ 26-35 ปี ร้อยละ 21.23 อายุ 36-45 ปี ร้อยละ 23.72 อายุ 46-59 ปี ร้อยละ 23.85 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.83
- อาชีพ เป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 8.26 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 15.58 ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 26.36 ช่วยธุรกิจ/งานครอบครัว ร้อยละ 5.01 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 18.37 เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณอายุ ร้อยละ 11.80 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 9.42 และว่างงาน ร้อยละ 5.20
- ระดับการศึกษา ระดับประถม/ต่ำกว่า ร้อยละ 19.39 มัธยม/ปวช. ร้อยละ 36.39 อนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 25.24ปริญญาตรี ร้อยละ 17.13 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.83
- การเลือก ส.ส. บัญชีรายชื่อในการเลือกตั้ง 66 พบว่าเลือก ส.ส. พรรคก้าวไกล ร้อยละ 41.85 เพื่อไทย ร้อยละ 30.72 รวมไทยสร้างชาติ ร้อยละ 12.84 ภูมิใจไทย ร้อยละ 3.47 ประชาธิปัตย์ ร้อยละ 2.95 พลังประชารัฐ ร้อยละ 1.99 ประชาชาติ ร้อยละ 1.80 ชาติไทยพัฒนา ร้อยละ 1.11 และพรรคอื่น ๆ ร้อยละ 3.29 (หมายเหตุ ผลสำรวจเมื่อเทียบกับสัดส่วนการเลือก ส.ส. บัญชีรายชื่อสังกัดพรรคต่าง ๆ ในการเลือกตั้งปี 66 มีความใกล้เคียงกัน คือ มี ส.ส. บัญชีรายชื่อที่สังกัดก้าวไกล 39 คน เพื่อไทย 29 คน รวมไทยสร้างชาติ 13 คน ภูมิใจไทย 3 คน ประชาธิปัตย์ 3 คน ประชาชาติ 2 คน พลังประชารัฐ 1 คน ชาติไทยพัฒนา 1 คน และพรรคอื่น ๆ 9 คน)

อ่านผลสำรวจฉบับเต็มได้ที่ www.ifd.or.th/ifd-survey

IFD Poll สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

E-MAIL : mailbox@ifd.or.th

